

Ломовський Анатолій Іванович,
завідуючий кафедри дизайну ВМУРОЛ “Україна”
Відкритий Міжнародний Університет
Розвитку Людини “Україна”

ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ КОЛЬОРУ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ

У статті досліджуються принципи використання кольору в дизайні інтер'єрів, щодо створення новітнього внутрішнього середовища.

Ключові слова: колір, інтер'єр, дизайн, оформлення.

This article investigates the principles of using color in the interiors.

Key words: color, interior design, decoration.

Однією з важливих проблем організації та формування інтер'єрів є досконале і професійне використання кольору, що дозволяє створювати найкращі зразки новітнього внутрішнього простору в дизайні.

Вивченням вітчизняного та світового досвіду щодо використання кольору в дизайні інтер'єрів займалися такі вчені, як Бажин Е.Ф., Еткінд А.М., Зайцев А.С., Кох Е., Вагнер Г., Пономарева Е.С., Агранович Е.С. Гайда В., Штерн А.С., Тонквист Г., Дерибере М. і інші.

Вивчення принципів використання кольору в дизайні інтер'єрів різного функціонального призначення та його призначення в цілому.

Історія організації інтер'єрів різного спрямування дає багато зразків вдалого використання кольору щодо загальних законів кольорознавства. Наприклад, відомі випадки, коли люди скаржилися на холод в приміщеннях, забарвлених в блакитні або темно-зелені кольори, хоча температура в них була в межах норми. Після перефарбовування приміщень в світло-оранжеві і червоно-жовті тони незадоволеність зникла.

Темні кольори, як правило, викликають бадьорий настрій – їх дуже часто називають активними, холодні ж, навпаки, заспокоюють, їх називають пасивними.

Велика інтенсивність кольору, що діє на людину тривалий час, стомлює зір, яскраве забарвлення набридає і дратує. Крім того при синьому освітленні знижується гострота зору і швидкість сприйняття, які підвищуються при жовтуватому і білому світлі [6].

З'ясовано, що в числі умов нормального функціонування людського організму важливу роль психофізіологічна дія кольору. Результат таких дій, що підсумовує, зазвичай виявляється різною мірою фізичного і емоційного стану, відчутті бадьорості або стомлення, піднесення або пригніченості. Емоційність сприйняття у відношенні до кольору виявляється через його асоціативний вплив. Зв'язок певних явищ і предметів зі своїми характерними кольорами трансформувалася в свідомості людини в певні плотські відчуття, що виникають при сприйнятті кольору, – символу. Так сонце, вогонь – жовтий і червоний кольори – створювали відчуття тепла і стали “теплыми”; небо, повітря, лід – блакитні, сині кольори стали “прохолодними”.

На цій основі утворилися нові асоціації: радісний – сумний, легкий – важкий, гучний (звучний) – тихий, динамічний – статичний і так далі. Стали стійкими оптичні ілюзії з відступаючими (холодними) кольорами, що наближаються (теплыми) [7].

Для цілеспрямованого використання кольору необхідно знати стійкі зв'язки між кольором і психологічною реакцією людини. У цьому аспекті встановлений ряд закономірностей – по перевазі колірному тону, по образній асоціативності кольорів.

Переважає відношення до певних кольорів помітно виявляється в різних вікових групах. У загальному вигляді для дітей переважні теплі кольори яскравої насиченості (чистий колір), для дорослих – холодні кольори середньої насиченості і більш змішані, для літніх – ахроматичні кольори пастельних тонів.

Колір може заспокоїти і схвилювати, радувати і журити. Кольором можна лікувати, викликати відчуття голоду і холоду, легкості і тягара [8].

Проблеми, пов'язані з використанням кольору в інтер'єрі, можна умовно розділити на функціональні, естетичні та композиційно-художні. На колірне рішення впливає ряд чинників: призначення приміщення, його розміри і конфігурація, освітленість і орієнтація, тривалість перебування людини в приміщенні [3].

Поліхромія інтер'єру повинна відповідати утилітарно-технічним вимогам і психологічному комфорту людини.

Психологічний комфорт людини складається з комфортних умов зорової роботи і комфортних умов функціональної організації простору [2].

Комфортність зорової роботи визначається кольором об'єкту спостереження і кольором фону. Робоче місце має два різновиди фону: плоский, розташований поряд з об'єктом робочої уваги, і просторовий, створений компонентами найближчого оточення. Колірна характеристика плоского фону визначається при створенні робочого місця, а колірна характеристика просторового фону є компенсатором стомлювочої дії кольору на робочому місці.

Комфортність функціональної організації процесу в інтер'єрі залежить від такого колірному рішення, при якому знижується фізична стомлюваність, активізується психологічний настрій і підвищується емоційний тонус.

Колірне рішення може компенсувати також несприятливий мікроклімат приміщення, поліпшити санітарно-гігієнічні умови і орієнтацію в просторі.

Залежно від просторової орієнтації приміщення на північ або на південь використовуються або теплі, або холодні кольори. Вживання світлих колірних тонів забезпечує підтримку санітарно-гігієнічних умов, пов'язаних з чистотою приміщення. Кольором забезпечується зручність орієнтації в просторі за допомогою колірному виділення функціональних зон – доріг комунікаційного руху, технологічних груп з певним процесом [1].

Тривалість перебування людини в приміщенні залежить від його продуктивної діяльності, яка може супроводитися побічними шкідливостями: виділенням надлишкової теплоти, холодом, шумом. В цьому випадку роль кольору полягає в компенсації несприятливого чинника (наприклад, теплі кольори знижують слухову чутливість).

Колір – це засіб створення композиції інтер'єру в дизайні, а основними колірними носіями є архітектурні поверхні: стіни, підлога, стеля. Забарвлення предметів і елементів устаткування (додаткові носії кольору) вирішується в колірній гармонії по відношенню до основних кольорів.

Площина, що захищає внутрішній простір, потрапляє у поле зору людини не одночасно: спочатку стіни і спостерігаються постійно, потім увага залучає підлогу і в останню чергу стелю.

Активну роль в колірній композиції відіграють стіни. Вони можуть бути однотонними, але створити однотонний інтер'єр складно, оскільки в умовах природної освітленості стіни освітлюються неоднаково.

За допомогою кольору можна виділити одну стіну, зробивши її головною в композиції. Розташуванням кольору на стіні можна коректувати пропорції приміщення (розширити його або звузити), а також розчленувати приміщення на горизонтальні і вертикальні рівні.

Колір стін впливає на вибір кольору підлоги. Підлога, однакова по яскравості зі стінами, створює враження єдності внутрішнього простору. Якщо стіни вирішені за кольором однотонно, то підлога може бути орнаментованою. При цьому дрібний орнамент створює враження однотонності малюнку та його цілісності, а великий – ілюзію розширення площі підлоги [5].

Вибір кольору стелі визначається нормами освітленості приміщення.

Якщо необхідні високі рівні освітленості, то рекомендується біле забарвлення стелі, оскільки стеля є відзеркалювальною поверхнею, що не лише захищає, але і основною. Стеля може вирішуватися в кольорі стін або контрастно по відношенню до них. Одним кольором можуть бути вирішені стеля і частина стіни, що примикає до стелі.

Для сприйняття простору в дизайні інтер'єрів має значення місце розташування пануючого кольору на архітектурній поверхні: вгорі або внизу, на горизонтальних або вертикальних поверхнях.

Кольорова гамма є характеристикою матеріальної основи архітектурно-дизайнерського середовища. Колір одних матеріалів є їх природною якістю і може використовуватися в композиції інтер'єру в чистому вигляді, для інших колір додається різними способами обробки або фарбування [4].

Для колірного вирішення обробки квартири необхідне хоч би загальне знайомство з основними характеристиками і властивостями кольору.

При обробці поверхонь в двох кольорах в нижню частину слід розміщувати темний колір, а у верхню – світліший, що створює велику стійкість. Проте інколи важкі кольори можна застосовувати і вгорі, тоді верхня частина поверхні (темна) має бути менше нижньої (світлої).

Щоб встановити розміри поверхонь під обробку, на аркуші сірого паперу вирізають рамку і в неї поміщають один з наявних кольорових зразків. На нього зверху поступово наносять зразок іншого кольору так, щоб добитися найбільш вдалого співвідношення [9].

Якщо невеликі червоні і сірі кухлі діаметром близько 1 см розташувати на чорному фоні і дивитися на них з відстані 1 метра, нам здаватиметься, що кухлі лежать в двох різних площинах: червоні – ближче, а сірі – далі.

Як правило, теплі тони володіють властивістю “наближатися”, а холодні “віддалятися”. При обробці інтер'єру приміщення підбором кольору забарвлення поверхні можна досягти зменшення, що здається, або збільшення приміщення.

Крім того, всяке розчленування стін по горизонталі, наприклад, пристрій панелей, фризів, бордюрів, зорво знизить висоту приміщення, причому, чим більша площа приміщення і чим вище фриз, бордюр або панель, тим нижче во-

но здаватиметься. Тому при невеликій висоті приміщення колірне забарвлення стін і обклеювання шпалерами слід робити як можна ближче до стелі і підлоги.

Гармонійне поєднання кольорів в дизайні застосовується при забарвленні однієї і тієї ж поверхні стіни, розділеної на гобелени і панелі, шляхом підбору кольірних тонів перед забарвленням. Підбір потрібного кольірного тону досягається за допомогою розбелу і затемнень одного і того ж пігменту або кольору [10].

Колір надає вплив на зорове сприйняття розмірів приміщень, впливає на настрій людини, на її відчуття. Фіолетовий і червоний кольори діють на нервову систему збуджуюче, стомлюють її, знижують працездатність людини.

В червоному кольорі є майже фізична сила, що відчувається, “виходить” з його теплоти. Червоний колір не лише зменшує простір, але і поглинає, пригнічує багато інших фарб. Зі всіх інших кольорів він найневіддільний від поверхні, тому використовувати його треба дуже обережно, невеликими кольірними плямами в оформленні віталень, кухонь, коридорів.

Позитивно впливає на негативні психічні стани: апатія, депресія, страх. Симулює нервову систему, вивільняє адреналін, покращує кровообіг.

Краще застосовувати червоний колір у поєднанні із зеленим або блакитним кольорами.

Зелений і блакитний кольори діють на людину позитивно, сприяють заспокоєнню нервової системи, збільшують працездатність, не стомлюють зір, підвищують слухову чутливість, дають відчуття свіжості і вологості.

Зелений колір, як і все в природі, не виглядає один, він має бути фоном для теплоти жовтого або прохолоди синього. Краще всього, коли зелений поєднується з деревом. Коли ми думаємо про зелений колір, ми уявляємо ліс, лерева, траву. Внаслідок того, що зелений об’єднує нас з природою, він допомагає нам бути ближче один до одного. Коли вам бракує зеленого кольору ви позбавляєтесь гармонії.

Допомагає при негативних психічних станах: неврівноваженість, злість, грубість, скутість в емоція і відчуттях.

Блакитний та синій кольори – це кольори пов’язані з інтелектом і вмінням заспокоювати за допомогою слів. Чесність і щирість також пов’язані з блакитним кольором. За допомогою блакитного можна відмовитись від зовнішнього світу і, залишившись наодинці зі своїми думками, споглядати і спокійно роздумувати.

Допомагає при негативних психічних станах: сором’язливість, страх говорити, погані стосунки.

В синьому та блакитному – немов два “обличчя”, ці кольори символізують природу, море, безхмарні літні вечори, тому хороші для відпочинку. З іншого боку, блакитний – холодний колір, що дає психолгічну і візуальну відокремленість, розсовує архітектурний простір. Він личить для спальні або вітальні з великими вікнами і гарним видом з них.

Застереження! Синім кольором потрібно користуватися дуже обережно.

Фіолетовий колір це величний колір, завжди присутній в одязі королів і духівництва. Це колір натхнення, який притаманний цілителям і творчим особам. Він допоможе навчитися приймати все, що відбувається з вами із спокійним серцем, заспокоїти душу і наситити її енергією натхнення. Фіолетовий об’єднує тіло і мислення, матеріальні потреби з потребами душі. Фіолетовий врівноважує на кінці спектру, і також врівноважує чоловічу і жіночу енергію в людському організмі.

Рожевий колір в дизайні інтер'єрів знижує агресію, розслаблює. Викликає відчуття комфорту, позбавляє від нав'язливих думок, допомагає в кризі.

У кімнаті, забарвленій в рожевий колір, створюється відчуття захищеності. Хороший для спальні.

Жовтий колір – колір гарного настрою, також здатний заспокоїти нервову систему. Жовтий – колір, що ллється, ніколи не прикріплений до поверхні. Приводить відчуття в рух, звільняє від негативу, який підриває впевненість в своїх силах. Допомагає легше сприймати нові ідеї і приймати різні точки зору. Він сприяє кращій самоорганізації і концентрації думки.

Для дітей: підвищує пізнавальний інтерес. Можна використовувати для дитячих кімнат, але в обмеженій кількості, інакше діти не зможуть спокійно заснути.

Лимонно-жовтий, теплий абрикосовий, майже шафрановий – ці кольори добре виглядають там, де немає сонця, на північній стороні, – ви опиняєтеся в приємному просторі.

Одна з головних властивостей жовтого кольору – активність інтенсивних, особливо теплих тонів, і пасивність малонасичених і холодних. Чим світліше колір стін, тим просторішою здається кімната, тим легше в ній дихається, тим краще працюється. Особливо це відчувається при забарвленні дуже світлими холодними тонами: ніжно-блакитним, голубувато-зеленим і тому подібне. Стіни, забарвлені в такі кольори, як би відступають. Таким чином, за допомогою кольору можна виправити пропорції приміщення, візуально збільшити об'єм.

Чорний колір в дизайні це не колір, тому що чорний поглинає світло. Будучи протилежністю білого кольору, грає величезну роль в нашому житті. Врівноважує білий колір (без тьми немає світла, інь і янь). Співвідноситься з нескінченністю.

Білий колір, що використовується в інтер'єрах це позитивний колір, що містить в собі всі кольори спектру. Білий колір співвідноситься з духовністю. Психологи і цілителі часто вдаються за допомогою до білого кольору в роботі з пацієнтами.

Білий заряджає енергією і очищає.

Сірий колір є проміжним між чорним та білим кольорами, тому вважається нейтральним кольором. Сірий колір не депресивний, але і радощі з ним ми теж не відчуваємо.

Сірий – це колір „сірої речовини”, тобто мозку. Це колір інтелекту, він розслабляє, допомагає відчувати себе спокійно. Сприяє сну.

Теплі тони – червоні, помаранчеві, жовті – володіють властивістю як би наближати забарвлені поверхні. За допомогою кольору можна також візуально зменшити або збільшити висоту приміщень. Якщо в невеликій за площею, але високій кімнаті стелю збарвити в теплий колір, а стіни в холодний, кімната здаватиметься нижче і просторніше.

Низька кімната із стелею, забарвленою в світлий холодний колір, візуально здається вищою. Якщо кімната дуже витягнута у довжину, далеку стіну потрібно забарвити дещо інтенсивніше. Таким чином можна стіну „наблизити”, і кімната втратить враження витягнутості. Невеликі за розміром кімнати краще забарвлювати в світлі пастельні тони. Тоді кімната здаватиметься просторнішою.

У однокімнатних і невеликих двокімнатних квартирах, особливо з суміжними кімнатами, стіни кімнат, передньої та коридору краще всього забарвлювати в один колір, щоб не порушувати цілісної композиції.

При такому рішенні квартира здаватиметься просторнішою. У великих квартирах окремі кімнати, а також підсобні приміщення можуть мати різне забарвлення, але і в цьому випадку не слід порушувати колірної єдності. При обробці стін шпалерами не можна обклеювати суміжні приміщення шпалерами з різномасштабним малюнком.

При висоті 2,5-2,7 м стелі стіни слід забарвлювати або обклеювати на всю висоту, залишаючи зверху вузьку смужку в 2-3 см колір стелі для того, щоб згладити його нерівності. В даному випадку розчленовування стін по горизонталі небажано, оскільки це візуально знижує висоту приміщення. При висоті стелі 3 м і більше забарвлення або обклеювання рекомендується починати на 40-60 см від стелі. Стелі найчастіше забарвлюють в білий колір, що підсилює колір стін. Якщо вікна кімнати орієнтовані на південь, південний схід або південний захід.

Стелі добре злегка підсинити, що підсилить їх білизну. При орієнтації приміщень на північний схід і північний захід цього не слід робити.

При виборі кольору для обробки приміщень слід також враховувати їх розташування по сторонах світу [7, 8].

При обробці стін квартири необхідно враховувати особливості – розміри приміщення, його орієнтацію на сторони світу і т.д. вибираючи той чи інший колір, потрібно пам'ятати і про деякі його властивості. Так, наприклад, колір впливає на зорове сприйняття розмірів приміщення [9].

Якщо кімнату забарвити в яскраво-жовтий колір або помаранчевий колір, вона здаватиметься меншою. Це пояснюється тим, що так звані теплі кольори (червоні, помаранчеві, жовті, жовто-зелені) володіють властивістю як би візуально наближати забарвлені поверхні.

І, навпаки, холодні кольори (голубувато-зелені, блакитні, сині, синьо-фіолетові) візуально віддаляють забарвлені поверхні, завдяки чому приміщення здаються просторішими.

Ці властивості кольорів використовують для зорового коректування невдалих пропорцій приміщень. Якщо в довгій і вузькій кімнаті дві торцеві стіни забарвити інтенсивним теплим кольором (наприклад, теракотовим – кольори червоної цегли), а подовжні – холодним (зеленувато-блакитним), створюється враження, що кімната стала ширша і коротша.

За допомогою кольору можна також візуально зменшити або збільшити висоту приміщення. Якщо в невеликій за площею, але високій кімнаті стелю забарвити теплим кольором, а стіни – холодним, вона здаватиметься нижчою, а кімната просторнішою. Низька кімната із стелею, забарвленою світлим холодним кольором, візуально здається вищою [3].

При обробці приміщень необхідно враховувати, що найбільш сприятливу дію на зір і нервову систему людини надають жовті, жовто-зелені, зелені, зеленувато-блакитні і сріблясто-сірі кольори.

Їх і рекомендується застосовувати як основні. Червоний, фіолетовий і сині кольори збуджують нервову систему, стомлюють зір, тому їх доцільно використовувати лише для обробки невеликих поверхонь.

У невеликих за площею, але високих кімнатах для візуального зменшення їх висоти обробляють не одним, а двома кольорами.

Для цього поверхню стіни потрібно розділити по висоті на дві частини горизонтальною лінією, проведеною на відстані близько 80 см від стелі. Верхню частину стіни слід забарвити в білий колір, а нижчу частину – більш насиченим, але обов'язково погодженим за кольором тоном.

Для забарвлення дверей рекомендується декілька варіантів. Полотно дверей і наличники можна забарвити в білий колір або в той же колір, що і стіни. Якщо для стін вибраний світлий колір, двері краще забарвити тим же, але більш насиченим кольором.

Дуже часто дерев'яні дощаті підлоги за традицією, що склалася, забарвлюють в досить похмурий темно-коричневий колір. Краще фарбувати підлогу в світло-коричневий, світло-сірий, жовтий кольори.

На відміну від дерев'яних, підлоги з лінолеуму або полівінілхлоридних плиток бувають найрізноманітніших забарвлень – сині, блакитні, зелені, бежеві, світло-сірі. Колір такої підлоги обов'язково потрібно погоджувати з кольором, вибраним для забарвлення стін [9].

Незалежно від кольору стін в передній або кімнаті підлоги мають бути одного кольору у всіх приміщеннях квартири. Добре поєднуються бежеві стіни і світло-коричнева підлога, золотисто-жовті стіни і зеленувато-блакитна підлога, світлі сірувато-зелені стіни і світло-сіра підлога.

У інтер'єрі житла можуть бути використані безліч всіляких гармонійних колірних поєднань. Проте існує два основні композиційні прийоми: тональний і контрастний.

При першому гармонія будується на поєднанні відтінків одного кольору (наприклад, блакитного) або по тональності кольорів (жовтого і зеленого, жовтого і помаранчевого і так далі).

Використовуючи цей прийом при обробці квартири, великі поверхні (стіни і стеля) слід забарвлювати в м'які світлі тони, а для меблів і декоративних тканин можна вибирати більш насичений колір. Окремі предмети обстановки або убрання (вироби з кераміки, диванні подушки і т.д.) можуть бути іншого інтенсивнішого кольору. Ці предмети внесуть до інтер'єру яскраві колірні плями, не порушуючи загальної спокійної гармонії його домінуючих тонів. У інтер'єрі не повинно бути монотонності і одноманітності, необхідні хоч би незначні контрасти; відсутність їх також стомлює, як і зловживання дуже яскравими, насиченими кольорами і різкими контрастами.

Кольори білий і сірий добре поєднуються з жовтим, червоним і зеленим, тому їх можна використовувати при створенні колірних гармоній.

Якщо в інтер'єрі використовуються різні відтінки одного кольору, наприклад, блакитного, то в цьому випадку стіни можуть бути світлого голубувато-сірого кольору, а оббивка тахти і крісел того ж, але більш насиченого кольору.

Декоративну тканину на вікна можна вибирати в тон стіни або, наприклад, білу з легким малюнком (голубуватого тону); килим – світло-сірого кольору. Окремі предмети убрання, наприклад, подушка на тахті і керамічна ваза на журнальному столику – помаранчеві.

Якщо стіни зеленувато-сірі, то тахта ясно-зелена, килим цього ж, але більш насиченого кольору, декоративна тканина на вікнах в тон оббивки тахти з малюнком жовтого кольору, крісла і подушки на тахті – жовті. Можна використовувати два близькі кольори і їх відтінки.

Наприклад, стіни ясно-жовті, тахта коричнева, килим насиченого зеленого тону, декоративна тканина на вікні біла з жовтим малюнком.

Цей прийом зазвичай застосовується при обробці не всієї квартири, а лише деяких приміщень, наприклад дитячої кімнати.

Можна також використовувати одночасно обидва прийоми світлових поєднань – тональний і контрастний. Інтер'єр дитячої кімнати може бути заснований на контрастних поєднаннях жовтого, блакитного і червоного кольорів, які добре сприймаються дітьми [9].

За пропозицією Польської академії наук колір стін, кімнат для дітей молодшого віку має бути теплих оранжево-жовтих відтінків; для дітей 10-14 років – різних відтінків зеленого кольору, а для старшокласників – блакитний або нейтрально світло-сірий. Для підлоги або килима слід вибирати блакитний, для деяких предметів меблювання червоний, а для забарвлення стін жовті кольори.

Колірну гаму загальної кімнати і спальні можна вирішити в м'яких, спокійних тонах – золотисто-жовтим, сріблясто-сірим, світло-оранжевим, а кухні на основі поєднання ясно-блакитного (стіни) і лимонно-жовтого (кухонні меблі) тонів. Близькі по тональності і контрастності поєднання кольорів використовуються і в інтер'єрі лише в одній кімнаті квартири. Якщо весь інтер'єр кімнати буде заснований на гаммі сіро-блакитних тонів, то для того, щоб виділити куточок відпочинку, слід застосувати контрастне поєднання кольорів, наприклад, голубувато-зеленого (тахти) і червоного (крісла).

Дослідження показують, що із спектральних кольорів більш всього стомлює сітківку ока фіолетово-синій, декілька менше – червоний і менше всіх – зелений колір.

Забарвлення кухонь і обробка ванни і туалету можуть бути всілякими і багатоколірними.

Приміщення, в яких знаходяться тривалий час, краще фарбувати в світлі неясні кольори, а прохідні приміщення – в насичених.

Проекти по інтер'єру або екстер'єру забезпечують можливість точного підбору матеріалу за кольором для обробки всієї будівлі або іншого об'єкту і його окремих частин як всередині, так і ззовні. Документи проекту розгортки і аксонометрії слід розглядати як робочі креслення проектування колірної обробки.

Перспектива дозволяє побачити, як майбутня будівля або споруда вписується в архітектурний ансамбль вулиці, площі, а також візуально сприймається його інтер'єр.

Перспективне зображення може даватися з тінями для більш наглядної демонстрації і без тіней як зразок при визначенні кольору обробки.

Колірну обробку приміщень в дизайні рекомендується розробляти з урахуванням особливостей клімату, призначення приміщень, умов зорової роботи, характеру освітлення і вимог техніки безпеки.

Можливості вибору гармонійних колірних поєднань для обробки квартири практично не обмежені, тому не існує яких-небудь готових рецептів. Проте, використовуючи загальні прийоми створення колірної гармонії і враховуючи конкретні умови обстановки квартири кожен може обробити квартиру відповідно до свого смаку і схильностей [10].

Логічним доповненням і завершенням композиції є колір.

Колір – це властивість тіл викликати певні зорові відчуття відповідно до спектральної характеристики відбиваного видимого випромінювання.

Колір виконує дві функції, будучи джерелом інформації і чинником психологічного комфорту.

Істотне значення має підбір кольорів для забарвлення приміщень і інтер'єрів оскільки колір дуже сильно впливає на психологічний стан людини. Встановлено, що довгохвильові (чевоний) кольори діють збуджуюче, а короткохвильові (фіолетовий) кольори викликають пригнічений настрій, одночасно сприяючи найбільшому зоровому стомленню. Середньохвильові кольори позитивно впливають на нервову систему, сприяють зниженню стомлюваності. При природному розташуванні кольорів людина відчуває себе впевненіше і спокійно. Якщо змінити цей природний порядок, то, наприклад, землясто-коричнева стеля сприйматиметься як плита, яка важко давить і підкреслює відгородженість від навколишнього простору. Темна стеля завжди здається нижчою, а при світлій стелі темні стіни роблять приміщення вище.

Один і той же колір на різних поверхнях створює різний психологічний ефект. Так, коричневий колір на підлозі вселяє впевненість, створює враження стійкості; на стіні цей же колір виробляє враження землястості, речової, обмеження приміщення. Сині стіни викликають сумний настрій, синя підлога нагадує лід або воду, а синю стелю підсилює враження холоду. Ясно-жовта підлога створює враження піску, блакитний – зручний для ходіння, а рожевий здається менш придатним для ходіння, ніж червоний.

Колірна сфера дозволяє підібрати психологічні гармонії радості, спокою, печалі, що складаються з єдності контрасту і подібності в тоні, кольорі, лінії: тон – світле і темне; колір – тепле і холодне; лінія – направлена вгору або вниз по відношенню до горизонталі.

Радість виникає в світлому тоні, теплому кольорі і в русі над горизонталлю. Спокій створюється за наявності рівноваги між світлим і темним, теплим і холодним, при орієнтації на горизонталь. Печаль виникає в темному тоні, холодному кольорі і в русі під горизонталлю.

Вибір колірної оформлення визначається характером трудової діяльності. Для робіт з фізичними або нервовими навантаженнями, з високим температурним режимом інтер'єри приміщень необхідно забарвлювати в світлі тони блакитних, сіро-блакитних, зелено-блакитних і інших холодних кольорів невисокої насиченості. Періодичні фізичні і розумові навантаження легше виконуються в обстановці теплих кольорів, що підвищують активність організму.

Література

1. Агостон Ж. “Теорія кольору і її вживання в мистецтві і дизайні”. – М., 1982 р.
2. Гропіус В. “Кордони архітектури”, „Творчість”. – 1986 р. – № 10.
3. Котин М.Н., Бочарський К.С. „Создание предметной среды”. – Спб.: Секрет, 2001 р.
4. Лонтковская Р.А. „Євроремонт своїми руками”. – Харків, 1998 р.
5. Нестеренко О.И. „Краткая энциклопедия дизайнера”. – М., 1994 р.
6. Ормистон Р., Робинсон М. “Цвет: большая книга” – М.: Арт-Родник. 2008г. 416 ст.
7. Печенюк Т. “Кольорознавство” – К.: Грані-Т, 2009 р., 190 стр.
8. Прищенко С.В. “Кольорознавство. Навчальний посібник” – К.: Альтпрес, 2010р., 354 ст.
9. Раннев В. “Інтер'єр”. – М., 1987 р.
10. Тонквист Г. Аспекты цвета. Что они значат и как могут быть использованы // Проблема цвета в психологии / Отв. ред. А.А.Митькин, Н.Н. Корж. М.: Наука, 1993. С. 5-53.
11. Урванцев Л.П. Психология восприятия цвета. Метод. пособие. -Ярославль, 1981. –65 с
12. Холмянський Л.М. “Дизайн”. – М.: ТЕРРА, 1999 р.